

Отговор на Facebook – консултация за България по европейската директива за авторското право

Мисията на Facebook е да дава възможност на хората да създават свои собствени общности и да сближава света. Нашите услуги позволяват на създателите на съдържание да изразяват себе си, да споделят своето творчество, и да промотират бизнеса си. В тази връзка, предложенията изложени тук се базират на опита на Facebook, който дава глас на своите потребители и им позволява да се свързват едни с други, докато в същото време помага на притежателите на авторско право да защитят съдържанието си. Facebook вярва, че чрез сътрудничество и диалог с всички заинтересовани страни – платформи, потребители, правителства и други – балансът между защитата на авторското право и другите права, в това число правото на свободно изразяване, може да бъде постигнат в рамките на Европейския съюз.

Facebook оценява възможността да предложи своите коментари във връзка с предстоящите консултации по проектозакона за авторското право и сродните му права. Становището основно се фокусира върху въпроси, свързани с Член 15 (Закрила на публикациите в пресата при онлайн използване) и Член 17 (Използване на защитено съдържание от доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание).

I.Член 15 на Директивата

ВЪВЕДЕНИЕ

Facebook подкрепя целите на член 15 от Директивата, а именно „осигуряване на качеството на журналистиката и на достъпа на гражданите до информация“. Facebook е подкрепил широка гама от автори и публикации чрез осигуряването им на инструменти, които те могат да използват без заплащане, с цел разширяване досега на съдържанието им, увеличаване на абонаментите им и достигането до нова аудитория. Някои от тези инструменти допълват вече съществуващи търговски инструменти, които са достъпни до авторите, като така става възможно значително намаление на разходите им.

Освен това, Facebook е осигурил безвъзмездно обучение на над 20 000 журналисти от Европа, Близкия Изток и Африка във връзка с по-ефективното използване на услугите ни. Факт е, че мнозинството от линкове на платформата, водещи до журналистически публикации, са публикувани от самите автори с цел увеличаване на взаимодействието с потребителите.

ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ

1. Как трябва да се разбира понятието „много кратки откъси“ ?

Ясно е от формулировката на Директивата, че използването на много кратки откъси от публикации трябва да е позволено и не би трябвало да влиза в обхвата на новите публицистични права. Целта на това изключение е да позволи на потребителите да имат достъп и да взаимодействат с откъси от публикации, където тези откъси не служат като заместител на цялостната публикация.

Нашето виждане е, че съществуват няколко ключови фактора, които трябва да се вземат предвид при определянето на „много кратки откъси“:

- **Важно е потребителите да могат да разбират контекста на всеки откъс** – „много кратки откъси“ не трябва да се дефинира по начин, който пречи на потребителите лесно да определят до какво се отнася връзката и до какво води съответният линк. Потребителите се нуждаят от контекст до всеки линк (пр. заглавие, което разкрива темата на статията) не само за да могат да вземат информирано решение дали линкът представлява интерес за тях, но и с цел понижаване на риска потребителите да бъдат отведени до потенциално вредно съдържание, като спам. Ако позволеният откъс не може да предаде необходимата информация, това може да накара потребителите да спрат цялостно използването на линкове, което би било пагубно, както за платформите, така и за авторите на публикации и потребителите.
- **Потребителите трябва да имат достъп до информация, основаваща се на факти** – Директивата осъзнава значението от информирането на потребителите относно важни новинарски истории и избягва рестрикции, които биха прекъснали свободния поток от информация. Един от начините, чрез които се утвърждава този важен принцип е като се позволява на платформите да показват „много кратки откъси“.
- **Платформите трябва да имат възможност да подпомагат желанията на авторите на публикации** – Директивата трябва да улесни взаимоотношенията между платформи и автори, така че желанията на авторите относно как откъсите се показват могат да бъдат уважени от платформите. Директивата не би трябвало да задължава платформите да взимат редакторски решения относно дължината, обхвата или ширината на откъсите.
- **Дефиницията на „много кратки откъси“ не трябва да изключва нито един вид мултимедийно съдържание** – Потребителите често се нуждаят от снимки или видеа с цел по-доброто разбиране до какво ще ги отведе съответният линк.
- **„Краткият откъс“ не замества статията** – Даден откъс от публикация следва да бъде позволен, докъдето не действа като заместител на цялостната статия. Това следва от необходимостта откъсите да осигуряват фактологична информация и да позволяват на потребителите да преценят дали съдържанието ги интересува.

II. Член 17 на Директивата

ВЪВЕДЕНИЕ

Facebook уважава целите на Директивата и член 17 „да се изгради добре функциониращ и справедлив пазар за авторското право“. Този пазар може да просперира само ако страните-членки вземат предвид значението на защитата на интелектуалната собственост и свободното изразяване от страна на потребителите, и създават системи, които са справедливи и ефективни за всички страни.

Има пет ключови принципа, които водят член 17 и които са необходими за справедлив и ефективен резултат:

1. **Сътрудничество** между платформи, правителства и правноносителите и други. Добре функциониращият пазар изисква добро сътрудничество между всички участници.
2. **Пропорционалност** трябва да бъде в центъра на всяка част от националното законодателство. Решенията, изисквани от платформите, трябва да бъдат гъвкави и пропорционални, за да могат да се балансират интересите на всички заинтересовани страни.
3. **Техническите измерения** трябва да се вземат предвид. Страните членки не трябва да изискват решения от платформите, които са неприложими, нито пък изискванията да възпрепятстват платформите да създават нови и по-ефективни решения.
4. **Свободното изразяване на потребителите** трябва да бъде защитено. Важно е да се отчете, че потребителите използват платформите да изразяват себе си, да комуникират и да получават достъп до информация. Директивата не цели да ограничи потребителите от съществуващите им права и свободи. Платформите трябва да запазят своята гъвкавост, за да могат да взимат това предвид.
5. **Договорната свобода** трябва да се запази. Добре функциониращият пазар може да съществува само ако основата на всеки един пазар – договорната свобода – остане непокътната.

Законодателен процес, който отразява тези принципи ще подкрепи пазара, който Директивата и член 17 имат за цел да изградят. По-долу, Facebook предлага дискусия относно специфични въпроси, свързани с член 17.

ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ

1. Как разбирате „всички възможни усилия“ в контекста на член 17?
За да се постигне целта на Директивата - да се изгради добре функциониращ и справедлив пазар за авторското право – вярваме, че следните принципи трябва да бъдат инкорпорирани в българската транспозиция, за да се осигури вярна интерпретация на стандарта за „всички възможни усилия“:
  - **„Всички възможни усилия“ се корени в принципа на пропорционалността** – Задълженията на доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание във връзка със стандарта за „всички възможни усилия“ трябва да се вземат предвид заедно с принципа на пропорционалността. Както е ясно описано в чл. 17 на Директивата, следните елементи трябва да се вземат предвид: „ а) видът, публиката и размерът на услугата, както и видът произведения или други обекти, качени от ползвателите на услугата; и б) наличието на подходящи и ефективни средства и тяхната цена за доставчиците на услуги.“ За да се осигури вярна транспозиция на Директивата и да се елиминира всякакво

объркване относно „всички възможни усилия“, българската транспозиция трябва да включва изрична референция към текста на чл.17(5) на Директивата. Това осигурява инкорпорирането на елементите на принципа на пропорционалността и би било част от важния баланс между защита на IP и потребителските права. Например, би било диспропорционално доставчик на онлайн услуги за споделяне на съдържание, който предимно се използва за споделяне на аудио-визуално или имиджово съдържание, да разработва механизъм за филтриране на текстово съдържание, ако злоупотребата с текст е минимална на тази платформа. Поради тази причина, гъвкавият и пропорционален подход е изключително важен при връщането на транспониране.

- **„Всички възможни усилия“ трябва да разчита на сътрудничество с правноносителите** - Един добре функциониращ и справедлив пазар се нуждае от сътрудничество между всички заинтересовани страни, както е описано в съображение 66 на Директивата, където се споменават „всички възможни усилия, положени в сътрудничество с правноносителите“. Например, правноносителите трябва да осигурят доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание с необходимата информация, за да се създаде смислена дискусия. Доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание не са наясно с обхвата от права, които принадлежат на конкретен правноносител и следователно, не са в позиция да знаят дали съдържанието на правноносителя е широко разпространено, както и други фактори, които биха попречили на една „честна“ дискусия. Също така, предотвратяването на публикуване на съдържание, което е злобно – вкл. бъдещото качване на това съдържание - изисква близко сътрудничество между платформите и правноносителите. Например, през последните години Facebook разработи „Rights Manager“, система на разположение на правноносителите, която осигурява пълен контрол върху тяхното съдържание, включително изтриването на съдържанието в определени случаи. Тази система, обаче, задължава правноносителите да осигурят необходимата и релевантна информация в системата, която единствено те контролират. Българската транспозиция би следвало ясно да конкретизира, че „всички възможни усилия“ не би трябвало да се разглежда като едностранно задължение, а като зависещо от активното участие на правноносителите.
- **Инструментите за авторизация могат да представляват „всички възможни усилия“** – За целите на чл.17(4)(а) българската транспозиция би трябвало да уточни, че страните могат да извършват авторизация за всяка стойност, която приемат за взаимно приемлива. Чрез нашето сътрудничество с правноносителите през годините открихме, че техните нужди и интереси са разнообразни и често се променят с времето, което обуславя нуждата от свобода за страните да решават относно стойността, която желаят да обменят. В различни случаи правноносителите са решавали да авторизират своето съдържание за различна стойност. В този смисъл, законопроектът би следвало да съобрази, че инструментите за

авторизация са достатъчни като задължение за „всички възможни усилия“.

Например, Rights Manager на Facebook осигурява възможност на правоносителите да авторизират своето съдържание в замяна на различни форми на стойност, вкл. данни, инсайти, промоционални възможности и плащане, където е подходящо.

Законопроектът би следвало да осигури използването на тези системи като практично решение на задълженията, произтичащи от чл.17(4)(а).

- **Не би трябвало да се предписват технологични решения, за да се изпълнят „всички възможни усилия“** – Българската транспозиция би следвало да изясни, че от доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание не би трябвало да се изисква да използват специфични технологични решения, за да предотвратят неоторизирано съдържание на платформите си. Доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание най-добре могат да преценят кое решение е най-подходящо за тяхната услуга с цел ефективната защита на авторското право.

2. Как да се транспонират изключенията, предвидени в полза на потребителите на платформи?

С цел правилен баланс между IP права и свободи на потребителите, българската транспозиция трябва да вземе предвид следното:

- **Член 17(7) трябва да бъде инкорпориран** – За да се гарантира защитата на свободите на потребителите, българската транспозиция трябва да включва целия чл. 17(7), както е описан в Директивата. Той гарантира, че при качването и предоставянето на публично разположение на съдържание, генерирано от потребителите, в онлайн услугите за споделяне на съдържание, потребителите във всяка държава членка могат да разчитат на което и да е от следните съществуващи изключения или ограничения: а) цитиране, критика, обзор; б) използване с цел карикатура, пародия или имитация. Както по-нататък е описано в съображение 70, тези изключения би следвало да бъдат приложени от всички страни членки „за да се гарантира, че ползвателите получават еднаква защита в целия Съюз“.
- **Доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание се нуждаят от свобода на действие да калибрират своите системи, с цел да вземат предвид свободите на потребителите** – Доставчиците следва да бъдат овластени да разработят ефективни методи за защита на свободите на потребителите. Директивата подкрепя тази гъвкавост, където се казва в чл.17(7), че „Сътрудничеството между доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание и правоносителите не води до предотвратяване на наличието на произведения или други обекти, качвани от ползватели, които не нарушават авторското право и сродните му права, включително когато тези произведения или други обекти са обхванати от изключение или ограничение.“ Силно специфични и негъвкави изисквания биха разрушили този баланс и биха попречили на способността на потребителите да изразяват себе си законно. Открихме, че разработването на технология, която адресира сложното използване на съдържание и взаимодействието с авторско право, крие

предизвикателства. Например, технологиите за съвпадение често не могат да идентифицират контекст, пародии или други форми.

3. Как трябва да работи механизма за справяне с потребителски оплаквания?

Както е предвидено в член 17(9), доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание трябва да изградят ефективни механизми за подаване на жалби и за правна защита, който е на разположение на ползвателите на услугата в случай на спорове относно преустановяването на достъпа до или премахването на произведения или други обекти, качени от тях.

Българската транспозиция следва да осигури постигането на баланс между доставчиците на услуги, правноносителите и потребителите. С цел постигането на този баланс, учтиво молим българската транспозиция да вземе следното предвид:

- **Не трябва да се налагат конкретни механизми за подаване на жалби и за правна защита** - Доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание следва да имат свобода на действие да кореспондират с правноносителите и потребителите по начин, който е най-подходящ за конкретната ситуация. Това включва свобода доставчикът да използва различни форми на технология при въвеждането на механизъм за подаване на жалби: Например, системата Rights Manager на Facebook позволява на потребителя веднага да подаде жалба, ако правноносител се опитва да блокира съдържание. Този процес осигурява възможност потребители и правноносител да са в контакт един с друг, с цел разрешаване на диспути. Трябва да се вземе предвид и факта, че технологията може неизбежно да промени средствата, чрез които се извършва тази комуникация, а транспозицията не трябва да предотвратява такава адаптация.
- **Доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание трябва да имат право да възстановяват изтрито съдържание по време на текущо оплакване** – В момента, когато дадено съдържание е блокирано чрез инструмента Rights Manager, в повечето случаи съдържанието автоматично бива възстановено, ако потребител твърди, че блокирането е неправомерно. По всяко време на този процес правноносителят може да подаде наново искане за блокиране на съдържанието на потребителя, ако смята, че оплакването е необосновано. Тази политика е ефективен метод за ограничаване на вредата от блокиране на потенциално законна реч, докато в същото време се балансират правата на правноносителите да защитават своето съдържание. Българската транспозиция би трябвало да отбележи подобна политика, с цел да осигури, че законната реч няма да бъде негативно повлияна от подобни системи, докато тече оплакване.
- **Не бива да бъдат налагани строги срокове за справяне с жалби** – Сложността на всяка жалба варира според случая и поради това, не бива да бъде обвързана със строги срокове. Строгите срокове също биха били несъвместими със намерението на член 17(9), в който се казва, че „жалбите, подадени чрез предвидения в първа алинея механизъм, се обработват без ненужно забавяне“ – но без конкретен срок. Българската транспозиция би следвало да изясни, че „ненужно забавяне“ варира според конкретния случай и не бива да има един срок за всички видове жалби.

FACEBOOK

- **Доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание трябва да бъдат овластени да взимат решения на добра воля, когато преглеждат жалби** – Българската транспозиция трябва да изясни, че добросъвестните усилия на доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание за разрешаване на жалби между потребител и правноносител в полза на потребителя (и по този начин възстановявайки съдържанието) не трябва да води до отговорност на доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание, в случай, че съдът по-късно установи, че съдържанието е незаконно. Намерението на чл.17(9) би било подкопано, ако доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание бъдат принудени да разрешават двусмислени жалби в полза на правноносителите, с цел избягване на потенциална отговорност и съдебни спорове. Поради това, българската транспозиция трябва да посочи, че доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание следва да бъдат освободени от отговорност на база техните добросъвестните усилия да разрешат жалбата.